

Motion till riksdagen

1988/89:Ub536

av Birger Andersson (c)

Civilingenjörsutbildning vid högskolan i Eskilstuna/ Västerås

---

Västmanland tillhör ett av landets mest industrialiserade områden. Samtidigt har regionen den lägsta relativa andelen av teknisk högskoleutbildning. I Västmanland och Södermanland, underlaget för högskolan Eskilstuna/Västerås, uppgår antalet industrisysselsatta till ca 65 000; Stockholms län har ca 90 000. Detta skall jämföras med antalet årsstudieplatser vid tekniska högskoleutbildningar. Stockholm har ca 6 000 årsstudieplatser, medan Eskilstuna/Västerås har ca 500.

Västmanland har haft en negativ befolkningsutveckling i många år. Under åren 1980–1987 var den sammanlagda befolkningsminskningen ca 5 000. Länet uppvisar fortfarande en nettoutflyttning, som beror på arbets- och utbildningsskäl. Eftersom fullständig teknisk högskoleutbildning saknas i hemlänet, söker sig många ungdomar till orter med civilingenjörsutbildning. Efter avklarade studier blir de ofta kvar på studieorten.

För industrilänet Västmanland innebär detta att nödvändig rekrytering av högt utbildade tekniker försvåras. Därför måste åtgärder skyndsamt vidtas för att, dels de västmanländska ungdomarna skall ges möjlighet att studera på "hemmaplan", dels underlätta industrins rekrytering av civilingenjörer.

I Västmanland finns många högteknologiska företag, t.ex. ABB, Seco Tool AB, Kanthal AB och FFV. Dessa företag har stort behov av högt kvalificerade tekniker. Företagen har byggt upp förnämliga forsknings- och utvecklingsresurser inom sina speciella ämnesområden.

Enligt bl.a. IVA och SIND kommer behovet av civilingenjörer att ytterligare öka. Därför är en kvantitativ ökning av den tekniska högskoleutbildningen både angelägen och berättigad.

En lämplig lokalisering för civilingenjörsutbildning är Västerås. Som tidigare framhållits fordras för att behålla ungdomar i regionen, tillgång till kvalificerad utbildning. För att kunna behålla och utveckla näringslivet fordras bl.a. välutbildad arbetskraft. Att på nära håll ha tillgång till såväl kvalificerad utbildning som FoU är ett överlevnadsvillkor för många industrier och kommuner i regionen Mälardalen/ Bergslagen.

Utifrån den vetenskapliga kompetens och de materiella resurser som finns inom näringsliv och offentlig verksamhet (t.ex. ABB, Seco Tool AB, Kanthal AB och FFV) i länet kan således forskningsresurser snabbt byggas upp för att utnyttjas i civilingenjörs- och forskarutbildningen. Genom ett samarbete med högteknologiska företag i regionen ges möjlighet, dels att i praktisk tillämpning överföra forskningsresultat som en högskoleverksamhet resulterar i, dels att inom högskolan bearbeta problem som är aktuella för industrin och för andra verksamheter och som är angelägna att lösa.

Blivande civilingenjörer som studerar på elektroniklinjen kan läsa de två första årskurserna i Västerås. Utbildningen är utlokaliserad från Stockholm och sker på uppdrag av KTH. Efter två år i Västerås måste de studerande flytta till Stockholm för att där fortsätta studierna ytterligare 2,5 år innan de är klara med sin utbildning. De studerande bör ges möjligheter att studera till färdiga civilingenjörer i Västerås, genom att en fullständig elektroniklinje (180 p) förläggs till Västerås.

En utredningsgrupp i Västerås har arbetat fram förslag på en ny civilingenjörsutbildning med inriktningen processteknik. Utbildningen kan enligt förslaget läggas upp under de två första åren med ett innehåll som till stora delar liknar grundutbildningen på elektroniklinjen. Härigenom kan väsentliga kostnadsfördelar erhållas. För de avslutande åren måste det bli en profilerad kursuppläggning även om många moduler, enligt utredningsgruppen, finns att hämta från dagens linjer, t.ex. kemi, fysik, materialteknik, styr- och reglerteknik och elektronik. Med rätt uppläggning kan man förvänta sig att utexaminerade civilingenjörer från processtekniklinjen blir eftertraktade, inte bara i sitt specialfack, utan inom ett brett område.

Det inom högskolans närregion verksamma näringslivet kommer att kunna erbjuda samarbetsmöjligheter inom olika forskningsområden. För den nya linjen, processteknik, kan forskningsområden som industriella värmeprocesser, tillämpad processtyrning och reglering samt ytors fysikaliska och kemiska egenskaper vara av väsentlig betydelse för teknikutvecklingen inom industrin i Mälardalen/Bergslagen.

Lokala förutsättningar

Näringslivet i regionen har visat beredvillighet till samverkan avseende forskningskompetens och forskningsresurser. Västerås kommun och regionen bör kunna ta ett ökat ansvar för lokaler och utrustning.

Dessutom har högskolan i Västerås för sin verksamhet tillgång till olika samverkande resurser:

CAE-Institutet är ett centrum för utbildning och utveckling i Computer Aided Engineering (datorstödd ingenjörskonst). Institutet ingår i Högskolans organisation, men har självständigt budgetansvar.

- Institutet för Data och Elektronik, IDE, bedriver kurser, seminarier och utvecklingsarbete inom det datatekniska området. Ingår som en del av högskolans organisation, men har självständigt budgetansvar.
- FMS-Center, utrustning och kompetens för utbildning i datorstödd verkstadsteknik. Aktiebolag med Västerås kommun, ABB och SMT som ägare.
- Flygteknikcentrum Hässlö, utrustning och kompetens för utbildning i flygtekniskt underhåll etc. Ägs och drivs av Västerås kommun.

Hemställan

Mot. 1988/89

Ub536

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta en civilingenjörsutbildning – elektroniklinjen (180 p) – vid högskolan Eskilstuna/Västerås förlagd till Västerås.

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en ny civilingenjörslinje – processteknik – samt att den nya linjen inrättas vid högskolan Eskilstuna/Västerås förlagd till Västerås.

Stockholm den 19 januari 1989

Birger Andersson (c)